

УДК [351.74:281.9](477)

Тетяна Олександрівна Неїжжала,

курсант 1 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Кріщак І. В.

ВОЛЕЛЮБНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Волелюбність українського народу давно відома широкому загалу і продовжує турбувати нинішніх дослідників сучасного українського суспільства. Скільки негараздів пережив український народ, скільки разів нашу націю намагалися стерти з лиця землі, знищити український дух... Нашим сусідам здавалось, що українського народу не повинно існувати, що він є штучним утворенням. Більш того, після століть хороброї боротьби за відновлення історичної справедливості нас знову хочуть роздерти на шматки. Однак, наш народ впевнено заявляє всьому світові, що ми є незалежними і незнищенними.

Проаналізувавши сучасні події, хочеться згадати слова видатного німецького філософа Гегеля. Він говорив, що історія має здатність повторюватися, і це дійсно правда.

Від народження українського національного духу ми пережили багато переломних моментів і все-таки не здалися перед загарбницькими путами – вистояли та витримали. Тож перед нами постає питання, звідки пішов дух та менталітет справжнього українця, прагнення до свободи та демократизму в управлінні? Які історичні чинники впливають на наше одвічне прагнення до народовладдя? Які події нашого славного минулого змушують нас до останнього боротися за свої права?

Можна стверджувати, що саме козацький волелюбний дух залишив помітний відбиток на свідомості справжнього українця. Взагалі українське козацтво – феноменальне явище світової історії, що майже не має аналогів у інших народів. У минулому Україну називали «козацькою землею», «козацькою нацією». Останні пів-тисячоліття багато державних і політичних діячів інших країн, а також вчених сприймали козацтво як дивовижний винахід українського національного генія. Упродовж століть козаки були наймогутнішою військово-оборонною і духовною силою, яка звияжно боролася із загарбницькою політикою сусідніх держав. Під захистом козацьких збройних сил відбувалося й Велике українське відродження у XVII–XVIII століттях.

Життя запорізького козацтва ґрунтувалось на глибоко демократичних принципах: рівність у праві володіння землею, право вільного вступу до лав козацтва незалежно від соціальної і національної приналежності, участі в органах самоврядування тощо. Феномен Запорізької Січі в тому, що саме тут уперше державотворча функція перейшла безпосередньо до представників народу.

Запорізька Січ як політичне утворення була фактично зародком майбутньої української держави, продовженням традиції українського народу, яка перервалася після сходження з політичної арени Галицько-Волинського і

Київського князівств. Безперечно, Запорізька Січ не була державою в повному розумінні слова, але мала стільки виразних ознак державності, що її не раз справедливо називали «козацькою республікою».

Республіканська форма правління, участь широких кіл козацтва у розв'язанні практично всіх господарських і суспільних питань перетворили Запорізьку Січ на стійкий політичний організм. Висока виживаність Січі забезпечувалася також внутрішньообщинною демократією, рівністю всіх членів громади перед давніми звичаями і правами.

Побудова суспільно-політичних відносин на Запоріжжі була дуже ефективною. Генеральна військова козацька рада виконувала функції своєрідного законодавчого органу Війська Запорізького. Кошу, тобто уряду в особі кошового отамана та козацької старшини належала виконавча влада. Характерною особливістю процесу формування коша є виборність його членів. Під час роботи генеральних військових рад, що збиралися регулярно – 1 січня і 1 жовтня, відкритим демократичним способом висували кандидатури, обговорювали їх і більшістю голосів обирали кандидатів на ту чи іншу урядову посаду. До компетенції Генеральної військової ради входили також питання оголошення війни та підписання миру, організації військових походів, кари злісних злочинців, розподілу господарських угідь тощо. У свою чергу Кіш, керуючись рішеннями загальної ради, втілював у життя напрями політики Запорізької Січі в межах своїх повноважень. На Запоріжжі поступово склалася своя адміністрація: військові начальники – кошовий отаман, військовий писар, військовий суддя, військові чиновники – булавничий, хорунжий, довбиш, пушкар, гармаш, тлумач, шафар, канцеляристи; похідні і паланкові начальники – полковник, писар, осавул.

Тож, ми бачимо що на Січі не існувало одноосібної влади, всі важливі рішення приймалися колегіально з урахуванням думки всієї козацької громади. Таким чином, в Україні в XVI–XVII ст. в Запорізькій Січі можна було провадити національну ідею щодо широкого демократизму, але це моральне задоволення коштувало козакам дуже дорого – за нього доводилось платити постійною військовою небезпекою, «кров'ю і потом» виборювати своє право на власну вільну та демократичну державу. Період козацтва заклав духовну основу буття української нації. Вона була тісно пов'язана з волелюбним духом козаків та побратимством. Основою козацької спадщини є принципи гуманізму, демократії, патріотичного націоналізму та звісно ж національного менталітету.

Існування Запорізької Січі як самостійної сили було визнано на міжнародній арені. Кіш Війська Запорізького приймав представників Австрії, Швеції, Трансільванії, Польщі, Росії, Кримського ханства, укладав міжнародні угоди, вів переговори з іноземними дипломатами, підтримував, коли йому було вигідно, окремі держави та їх коаліції. Військова сила запорожців та їх самобутня тактика ведення бою були добре відомі за межами України.

В історії українського народу Запорізька Січ відігравала значну роль. Вона зосереджувала свободололюбиві елементи козацтва, була осередком боротьби

із зовнішніми ворогами, провідною силою народу за соціальне та національне визволення. Січ стала зародком нової української козацько-старшинської державності. З початком існування Запорізької Січі дух козацтва став поширюватися по всій Україні.

Згадаймо Визвольну війну під проводом Богдана Хмельницького. Українці не змогли витерпіти постійну експлуатацію та пригнічення з боку поляків. Вони стали на захист своїх прав, ціною свого життя виборювали незалежність від іноземного панування. Слава про козацьку доблесть і хоробрість поширювалася світом, іноземці дивувалися витримці і силі українського козака. Під проводом гетьмана зібралась велика кількість воїнів, які боролися за свій куточок на Землі, за майбутню щасливу та спокійну долю. Війна була неминучою, до неї призвело кілька вагомих причин. По-перше, козацтво зазнавало постійних утисків: магнати відбирали в них хутори, луки, ставки, млини, змушували платити нечувані податки. За будь-яку непокору козаків кидали до в'язниць, де їх катували. Більш того – багатьох з них перетворювали на кріпаків. По-друге, посилюється гноблення селянства, яке дедалі більше ототожнюється з пануванням Речі Посполитої. По-третє, чинилися перешкоди вступу українців до цехів, заняття ними ремеслом чи торгівлею. По-четверте, відбувалось ополячення та окатоличення, прищеплення меншовартості.

А чи не схожі причини вплинули на події 2014 року? Через чотириста років ми спостерігаємо подібну ситуацію вже в незалежній Україні. Хіба магнати не подібні до сучасних олігархів, які утворилися в часи незалежності України? Хіба вони не придушували малий приватний бізнес, не відбирали нахабно у простого народу багаті та родючі землі заради власної наживи? На прикладі ми можемо побачити, що в 2010 році в малому бізнесі України було зайнято близько 6,5 млн осіб, його частка в загальному обсязі реалізації продукції становила 33 %. Через введення нового Податкового кодексу число зайнятих у малому бізнесі скоротилося майже на 1 млн осіб!

Українці в 21 столітті вже не в змозі були терпіти видиму асиміляцію та уніфікацію з Росією, надмірну концентрацію влади в руках тодішнього президента. З першого ж року приходу до влади Віктора Януковича («засланого козачка») та його команди в Україні була розгорнута масштабна програма неоголошеної русифікації. Неоголошені заходи з русифікації полягали у відмові від україномовних інформаційних продуктів на державному телебаченні та зростанні частки виробленого в Росії інформаційного продукту в культурних заходах, на телебаченні та в радіоефірі України. Так, наприклад, в часи президентства В. Януковича стало традицією транслювати на свята загальнодержавними телеканалами російські святкові передачі, а в будні дні культурні програми присвячувалися життю російських «зірок». Загалом, така політика, що слугувала утворенню стійкої уяви меншовартості української культури та розколу українського суспільства, викликала обурення пересічних українців та, зокрема, української інтелігенції. Стало зрозуміло, що Україну хочуть перетворити не лише де-факто, але і де-юре на одну з колоній Російської Федерації, як колись це хотіла зробити Польща.

В такій складній ситуації і прокинувся незнищений український дух, який живе в крові кожного українця, адже ми нащадки славного козацького роду і не будемо терпіти пригнічення своєї нації. Революція Гідності розбудила суспільство після довгого та страшного сну. Вся Україна розлючено спалахнула від свавілля, яке відбувалося в країні. На акції протесту вийшли мільйони свідомих громадян, які прагнули відстояти свої права. Україною прокотилася хвиля патріотизму, бажання збереження її характерних особливостей, культурного надбання, готовність захищати інтереси своєї громади, народу в цілому.

Революція Гідності увійшла в історію як приклад того, на що здатен народ, коли його довести до відчаю, поставити на коліна та підняти руку на його дочок і синів... Вона увійшла як зразок самоорганізації та народоправства. Без політиків і чужоземної допомоги люди звели цілу «січ» у серці Києва. Вона ніби відгомін того старого козацького ладу, де закон – єдиний для всіх, де важливі рішення ухвалює народ в цілому, а не кілька олігархів, де можна знайти правду, а серце сповнює гордість за те, що ти – українець. Тут панують порядок, взаємодопомога, взаємоповага, і кожен чітко відповідає за свою ланку роботи, бо від кожного залежить перемога та міцність держави. І такі «січі» нині діють у кожному обласному, районному центрі... Українці самостійно наводять лад у своїх містах, містечках, селах.

Майдан змінив свідомість людей. Більш того – на сторожі совісті кожного українця долею випадку поставив хлопців з Небесної Сотні. Вони віддали життя за те, щоб ми отримали шанс жити в іншій країні. Хочеться вірити, що їхня жертва не була марною. Тому революція гідності не повинна стати простим перерозподілом посад і зміною одних прізвищ на інші. Це неправильно. В такий спосіб державу не зміниш. Необхідно зламати хребет існуючій злочинній та корумпованій системі. Влада повинна зрештою зрозуміти, що вона лише виконавець, слуга нації, а не її господар. І служити вона повинна своєму народу, і відповідати перед усіма українцями. Відродження української держави має ґрунтуватися на засадах самостійної державної політики в усіх сферах та сприйняття України як нації і країни, котра на Майдані довела свою єдність.

Говорять, що там де два українці – там три гетьмани. На це вказує не лише любов українців до влади та головування, хоча це також присутнє у нас. Перш за все, це саме завдяки своїй самостійності, самодостатності та генетичному прагненні до свободи – кожний з нас сам собі гетьман. В купі ж ми є тією непорушною силою, яка здатна повалити будь-який експлуаторський лад. В кожному з нас історично закладено ініціативність, розсудливість, винахідливість, хоробрість, сміливість, – такий сплав якостей притаманних воїну, який до переможного кінця буде боротися за відновлення порядку та справедливості в суспільстві. Неважливо, яке століття надворі – XVI чи XXI, головне, що українець завжди залишиться українцем, і його волелюбні якості ніколи не перестануть існувати.

Ми можемо пишатися своєю приналежністю до українського народу, бо цей народ гідний поваги як такий, що, незважаючи на всі політичні негаразди, зберіг власну гідність, потяг до свободи, повагу до інших людей. Зберіг свою прекрасну глибоку культуру, що відображає всі його внутрішні якості.

Вся історія українців, за словами В. Винниченка, – це «беззупинний, безперервний ряд повстань, війн, пожарищ, голоду, набігів військових переворотів, інтриг, сварок, підкопування. Ми бачимо, що наше минуле є героїчним, патріотичним та в деякій мірі трагічним. Вічний спротив нашого народу проти загарбників не має кордонів ні у часі, ні у просторі. Цей спротив буде продовжуватися доти доки ми не досягнемо бажаної перемоги.

Крізь призму історії ми можемо побачити обличчя справжнього українця – суворого козака, захисника Батьківщини, якого не лякають ні чисельність, ні озброєність ворога, ні малі власні шанси на перемогу. Ці якості неможливо знищити, бо в нас вони закладені предками, їх розбудили вороги, війна та нескінченна агресія.

Це означає, що процес відродження бойового духу та історичної правди знову почав діяти. І лише від нас залежить який буде його результат.

Одержано 21.04.2017

УДК [351.74:281.9](477)

Віталій Олегович Найда,

курсант 1 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук. Кріцак І. В.

ПРАВОСЛАВНА ВІРА ЯК ЗАСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Професійна деформація особистості зустрічається практично у всіх сферах суспільної життєдіяльності – серед бухгалтерів, лікарів, програмістів, в тому числі й працівників поліції. В процесі професійної діяльності кожна людина використовує певні вміння та навички, вдосконалює їх і в результаті стає справжнім професіоналом своєї справи. Однак професійний досвід набутий нею, закономірно відображається в її особистому житті, внутрішньосімейних відносинах, що в цілому впливає на формування стійких морально-духовних цінностей суспільства.

Особливі умови праці працівників Національної поліції (спілкування з асоціальними елементами, постійний ризик травмування, поранення, психічні та фізичні перевантаження) обумовлюють можливість інтенсивного розвитку професійної деформації. Як наслідок, вона може проявлятися в поведінці, що далеко не співпадає із закріпленими вимогами професійної етики, більше того, вона не підтримується суспільством, всіляко засуджується громадськістю.